Voorstel aan de Raad

Onderwerp	**:**	Aangepast wijzigingsvoorstel programmabegroting 2020		
Raadsvergadering	**:**	28 mei 2020	**Agendapunt**	:
Portefeuillehouder	**:**	H.S. Kielman	**Datum**	: 28 april 2020
Bestuurlijk kader	**:**	Bestuurskracht	**Zaaknummer**	**:** Z20.00470

Besluit:

1. **In te stemmen met wijziging van de programmabegroting 2020 conform de voorgestelde mutaties in:**
   a. wijzigingsvoorstel programma 1 Sociaal Domein zoals weergegeven in bijlage I, tabel A
   b. wijzigingsvoorstel programma 2 Ruimte zoals weergegeven in bijlage I, tabel B
   c. wijzigingsvoorstel programma 3 Leefomgeving zoals weergegeven in bijlage I, tabel C
   d. wijzigingsvoorstel programma 4 Economie zoals weergegeven in bijlage I, tabel D
   e. wijzigingsvoorstel programma 5 Bestuurskracht zoals weergegeven in bijlage I, tabel E.
2. **De navolgende (bestemmings)reserves op te heffen per 1 januari 2020 en de resterende middelen te laten vrijvallen ten gunste van de algemene reserve:**
   a. Reserve accommodatiebeleid (€ 38.110)
   b. Reserve toekomstvisie (€ 140.706)
   c. Bestemmingsreserve project statushouders (€ 55.292)
3. **De (bestemmings)reserve revitalisering dorpskern Hoogerheide vrij te laten vallen ten gunste van de algemene reserve (€ 352.686) en het daarmee samenhangende investeringskrediet 'Uitvoering projectenlijst iDop Hoogerheide' af te sluiten;**
4. **In te stemmen met (gedeeltelijke) vrijval per 1 januari 2020 ten gunste van de algemene reserve van de navolgende (bestemmings)reserves:**
   a. Bestemmingsreserve budget dorpsplatforms te verminderen met € 10.000;
   b. Reserve AED-apparaten te verminderen met € 40.000
   c. Reserve Maintenance Valley te verminderen met € 100.000
5. **Het lopende investeringskrediet voor openbare ruimte/groenonderhoud te verlagen met € 20.000 en daarmee minder te onttrekken aan de algemene reserve (zie bijlage I onderdeel C);**
6. **In totaal € 269.938 minder te onttrekken aan de algemene reserve en daarmee de doelstellingen voor wat betreft webcare/contentbeheer en digitale kanalen/social media bij te stellen (zie bijlage I onderdeel E);**
7. **Een investeringskrediet van € 301.890 ter beschikking te stellen ten behoeve van inhuizing per 1 oktober 2020 van de huurders van Kromstraat 4;**
8. **De gewijzigde grondexploitatie Noordrand Ossendrecht voor de jaren 2020 tot en met 2024 vast te stellen conform de berekeningen in bijlage 3;**
9. **De 3e begrotingswijziging vast te stellen.**

Inleiding
Uw raad heeft op 7 november jl. de programmabegroting 2020 vastgesteld met het voortschrijdend inzicht dat de daarin gepresenteerde cijfers niet (meer) reëel en actueel waren. De doorwerking van ontwikkelingen in –met name- het sociaal domein, welke in 2019 niet langer binnen de gemeentelijke begroting konden worden opgevangen, maakten dat voor 2020 en volgende jaren een structureel tekort werd geprognosticeerd. De weerstandsratio zou daarmee met ingang van 2019 onder de door de raad vastgestelde norm uitkomen.

Sinds november 2019 is gewerkt aan een herijking van de solide basis waarop een nieuw reëel en structureel evenwicht voor de Woendrechtse financiële situatie kan worden bereikt. Daarin is reëel begroten het uitgangspunt geweest en zijn risico's -waar mogelijk- gekwantificeerd dan wel voldoende afgedekt. Sinds maart jl. heeft de wereld, en ook Woensdrecht, te maken met de corona-crisis. De consequenties daarvan maar ook evt. compensatie daarvoor is nog onzeker en worden op dit moment, zo goed mogelijk, in beeld gebracht en voor het eerst gemeld in de 2e prognoserapportage. Ondanks dat dus zeker is dat corona ook in financieel opzicht consequenties voor Woensdrecht zal hebben, is met de impact ervan in het voorliggende wijzigingsvoorstel om begrijpelijke reden nog geen rekening gehouden.

Doelstelling en effect
Het college van de gemeente Woensdrecht doet u, op basis van een voorkeursscenario, uw inbreng in de raadsconferentie van januari 2020, en gehoord hebbende de Opinieraad Bestuur van 12 maart jl., een aangepast voorstel om het geprognosticeerde tekort over 2020 (excl. de effecten van de corona-crisis) om te buigen tot een positief rekeningresultaat. Daarnaast biedt het u, in aanloop naar de Perspectievennota 2021 e.v., ook zicht op het sluitend meerjarenperspectief dat zij voor ogen had voordat de coronacrisis uitbrak. Een sluitend perspectief blijft een vereiste om Woensdrecht financieel gezond te houden en om met het aanbieden van de begroting 2021 het repressief toezicht van de Provincie te kunnen behouden. Bij de Perspectievennota 2021 wordt, in opmaat naar de begroting 2021, verder invulling gegeven aan het realiseren van een reëel en structureel evenwichtig meerjarenperspectief. Daarbij wordt uiteraard wél, zoveel als mogelijk, rekening gehouden met de op dat moment bekende consequenties van de coronacrisis.

Uitgangspunten college van B&W
De kracht van onze gemeente ligt in haar sterke (sociale) structuur. Daar zijn we trots op, en niet alleen wij: uit de leefbaarheidsmonitor blijkt dat ook onze inwoners dat waarderen. Het voorkeurscenario van het college gaat derhalve uit van behoud van:
I. Voorzieningenniveau inclusief aantal sportparken
II. Beheerniveau openbare ruimte
III. Onderhoudsniveau kapitaalgoederen
IV. Multifunctionele centra
V. Subsidies verenigingsleven

Bezuinigen op bovenvermelde onderwerpen zou consequenties hebben voor de maatschappelijke effecten die het college samen met u voor ogen had bij het aangaan van het coalitieakkoord 'Samen door 2018-2022' en het daarop gebaseerde collegewerkprogramma. Het college heeft alternatieven benut om het beoogde doel -een sluitend 2020 en zicht op een gezond meerjarenperspectief- te realiseren.

Proces
Op 31 oktober jl. zijn de fractievoorzitters op hoofdlijnen geïnformeerd over de ontstane financiële situatie. Dat heeft geleid tot een extra en uitgebreide bijeenkomst van de financiële commissie op 20 november jl. waarin uw raad is geïnformeerd over de ontwikkelingen en oorzaken van het tekort per programma. Naar aanleiding daarvan heeft uw raad aan het college richting meegegeven voor een mogelijke oplossing. Binnen alle programma's zijn budgetten en ambities beschouwd op beïnvloedbaarheid in relatie tot de uitgangspunten en de doelstelling, zowel aan inkomsten- als uitgavenzijde. Ook zijn reserves, voorzieningen en de weerstandsratio in het onderzoek naar een totaaloplossing meegenomen. De daaruit voortgekomen mogelijkheden zijn verder door het college met de ambtelijke organisatie beoordeeld en uitgewerkt en hebben geleid tot een voorkeurscenario wat door het college aan uw raad is gepresenteerd op 22 januari jl.

Uit de raadsconferentie is o.a. gebleken dat er behoefte is om reëel te ramen, risico's te kwantificeren en wat meer 'vet op de botten' te creëren om onverwachte tegenvallers te kunnen opvangen. Daarnaast is meegegeven naar een positief sluitend meerjarenperspectief toe te werken. De inbreng van uw raad voor de raadsconferentie is beoordeeld en ziet u op onderdelen terug in dit voorstel. Een reactie van het college op de nog openstaande vragen uit de raadsconferentie treft u in bijlage II.

Naar aanleiding van de actuele situatie omtrent corona én gehoord hebbende de beschouwingen in de Opinieraad Bestuur van 12 maart jl. heeft het college gemeend haar voorkeurscenario te moeten herzien op de onderdelen 'mantelzorg' en 'leges rijbewijzen voor senioren'. Daarop bezuinigen acht het college op dit moment niet passend. Dat is in het voorliggende, gewijzigde, raadsvoorstel nu verwerkt.

Voorstel
Het college van de gemeente Woensdrecht stelt u voor om de begroting 2020 en het bijbehorende meerjarenperspectief te wijzigen ten gevolge van:

a. Doorwerking van ontwikkelingen en besluitvorming B&W sinds vaststelling van de geamendeerde programmabegroting 2020 op 7 november 2019;
b. Het geactualiseerd voorkeurscenario college voor besparingen, bijstellen ambities, verhogen inkomsten, vrijval onderuitputting;

waarbij reëel begroten uitgangspunt is.

Daarnaast doet het college voorstellen tot toekennen van een investering, vrijval van reserves en informeert het u over de gekozen mogelijkheid om het weerstandsvermogen en de -ratio op peil te houden. Risicomanagement wordt tegelijkertijd geoptimaliseerd.

Met de raadsconferentie is aangegeven dat de onderwerpen verbonden partijen, onderhoudsniveaus en afval in aanloop naar de Perspectievennota 2021 e.v. nog nader onderzocht zullen worden om de mogelijkheden om daarop een ombuiging te realiseren in beeld te brengen.

Kosten, baten en dekking

Op 22 januari jl. presenteerde het college u de omvang van het geprognosticeerde tekort voor 2020 en de meerjarig, structurele opgaaf. Op basis van het voorliggende voorstel tot wijziging van de begroting komt dat er als volgt uit te zien:

	2020	2021	2022	2023
Geactualiseerd structureel perspectief (uitgangspunt raadsconferentie)	**€ -617.009**	**€ -492.505**	**€ -264.635**	**€ -89.235**
Voorkeurscenario college	€ 414.848	€ 78.462	€ 74.262	€ -35.752
Opbrengsten toeristenbelasting	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Mutaties saldo **incidentele** baten en lasten	€ -491.000	€ 138.000	€ 138.000	€ 280.000
Structureel perspectief o.b.v. wijzigingsvoorstel 2020	**€ -673.161**	**€ -256.044**	**€ -32.373**	**€ 175.013**
Totale correctie van **incidentele** baten en lasten	€ 775.000	€ 132.000	€ 76.000	€ -239.000
Prognose rekeningresultaat (incl. saldo incidenteel)	**€ 101.839**	**€ -124.044**	**€ 43.627**	**€ -63.987**
Weerstandsratio				
Bij wijzigingsvoorstel incl. vrijval bestemmingsreserves	*1,76*	*1,67*	*1,70*	*1,68*

In het 'voorkeurscenario college' zijn structurele en incidentele baten en lasten opgenomen. Die worden in bovenstaand overzicht gecorrigeerd met ' mutaties saldo **incidentele** baten en lasten' om zo te komen tot het structureel perspectief o.b.v. het wijzigingsvoorstel 2020, -/- € 654.661.

De provincie Noord-Brabant toetst of onze meerjarige begroting structureel in evenwicht is. In onze begroting dient derhalve een overzicht opgenomen te worden van het *structureel* perspectief (-/- € 673.161 voor 2020). In 2023 presenteren we een positief structureel perspectief van € 175.013.

We mogen dat corrigeren met *incidentiele* baten en lasten (€ 775.000 voor 2020) en komen zo tot het totale begrotingsresultaat van € 101.839 voor 2020.

*Toelichting bij mutaties/saldo van **incidentele** baten en lasten*

In het onderstaand schema is in hoofdlijnen uitgewerkt, welke correcties zijn gemaakt bij de incidentele baten en lasten in de begroting:

Correctie incidentele baten en lasten	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Stand bij de programmabegroting 2020 (zie pagina 100)	**€ 284.000**	**€ 270.000**	**€ 214.000**	**€ 41.000**
Mutaties:				
Winstnemingen naar voren	€ 446.000	€ -38.000	€ -38.000	€ -180.000
Aanpassing opbrengst snippergroen	€ -	€ -100.000	€ -100.000	€ -100.000
Overige	€ 45.000	€ -	€ -	€ -
	€ 491.000	€ -138.000	€ -138.000	€ -280.000
Totale correctie incidentele baten en lasten	**€ 775.000**	**€ 132.000**	**€ 76.000**	**€ -239.000**

Toelichting op mutatie winstnemingen:

Gezien de ontwikkelingen bij de grondcomplexen (met name Noordrand Ossendrecht) worden de daar te behalen winsten eerder verwacht dan voorzien bij de Programmabegroting 2020. Doordat er meer winst wordt begroot bij de grondexploitaties, wordt ook de correctie van de incidentele effecten hoger. In totaal wordt er voor 2020 ca € 1,2 miljoen aan incidentele winst verwacht bij de grondexploitaties.

Toelichting opbrengst snippergroen:
Daarnaast wordt voorgesteld vanaf 2021 de opbrengst van snippergroen te verlagen. Doordat er minder opbrengst wordt begroot, wordt ook de correctie van de incidentele effecten lager.

Een nadere toelichting op de diverse mutaties die de geamendeerde begroting 2020 van 7 november jl. wijzigen treft u, uitgesplitst per programma, in bijlage I. Omdat een aantal wijzigingen een incidenteel karakter heeft, is ook het saldo voor incidentele baten en lasten geactualiseerd.

Weerstandsvermogen en weerstandsratio
Tijdens de raadsconferentie is u toegezegd te onderzoeken in hoeverre met name de post onbenutte belastingcapaciteit in de berekening van de weerstandscapaciteit kan worden gebruikt, binnen de geldende wet- en regelgeving en het toetsingskader van de provincie. Nader onderzoek heeft geresulteerd in enkele aanpassingen van de berekening van de weerstandscapaciteit. De post onvoorzien wordt toegevoegd in de berekening, de omvang van de onbenutte belastingcapaciteit binnen het weerstandsvermogen wordt niet verhoogd. Voor de jaarstukken 2019 is een risicoanalyse uitgevoerd, die geleid heeft tot een hogere omvang van het totale risico. In de meerjarenberekeningen zoals hieronder weergegeven is nog van het oorspronkelijke risicoprofiel uitgegaan. Tenslotte stelt het college voor om enkele bestemmingsreserves (deels) vrij te laten vallen ten gunst van de algemene reserve.

De consequenties van deze gewijzigde systematiek en vrijval laten voor het bovenvermelde perspectief de navolgende ontwikkeling van de weerstandsratio zien:

	2020	2021	2022	2023
Prognose rekeningresultaat (incl. saldo incidenteel)	**€ 101.839**	**€ -124.044**	**€ 43.627**	**€ -63.987**
Weerstandsratio				
Bij wijzigingsvoorstel incl. vrijval bestemmingsreserves	*1,76*	*1,67*	*1,70*	*1,68*
Bij wijzigingsvoorstel excl. vrijval bestemmingsreserves	*1,50*	*1,41*	*1,43*	*1,42*

Conclusie:
Voor 2020 wordt op basis van de gewijzigde begroting een positief rekeningresultaat voorzien, o.a. door het naar voren halen van de opbrengsten grondverkoop. De volgende jaren sluiten, indien incidentele opbrengsten/kosten worden meegerekend, afwisselend beperkt positief en negatief. Bovendien is reëel begroot en is in het meerjarenperspectief nu ook een aantal eerder benoemde risico's gekwantificeerd opgenomen. De vervroeging van winstneming op de grondexploitaties zorgt voor een lagere opbrengst in latere jaren. Dat leidt dat tot een vervolgopgave tot dekking van het structurele nadeel voor de jaren 2021 en (in beperkte mate) 2022 in aanloop naar de Perspectievennota. Vrijval van (bestemmings)reserves in combinatie met het gehanteerde risicoprofiel zorgen ervoor dat de weerstandsratio meerjarig ruim boven de door uw raad gestelde norm komt.

Risico's en onzekerheden
Het gepresenteerde meerjarenperspectief en de in de 1e prognoserapportage benoemde ontwikkelingen geven aanleiding om de navolgende risico´s en onzekerheden extra onder uw aandacht te brengen:

a. *Vaststelling beleidsplannen (o.a. Integraal Onderwijshuisvestingsplan en MJOP Sportparken:*
   In het perspectief is een inschatting van benodigde bedragen opgenomen. De raad besluit bij vaststelling van de beleidsplannen te zijner tijd uit keuzescenario's wat de definitieve financiële consequenties inzichtelijk zal maken.
b. *Stikstof/ pfas:*
   De ontwikkelingen rondom Pas en stikstof hebben consequenties voor de projecten van gemeenten en derden. Zowel in tempo als financieel. Door de uitspraak van de Raad van State inzake de stikstofproblematiek zijn er in de gemeente Woensdrecht projecten stil komen te liggen. Pfas heeft geen invloed op temporisering maar zorgt nog wel voor een financiële onzekerheid m.b.t. kosten van grondverwerking.

c. *Kostendekkendheid afval:*
   Kostendekkendheid van afval blijft onderwerp van onderzoek. Uw raad kan een voorstel tegemoet zien over de mogelijkheden tot doorbelasting in de tarieven.
d. *Verbonden partijen.*
   Grip op de kosten van verbonden partijen is, zeker op korte termijn, beperkt. We onderzoeken de mogelijkheden tot het uitoefenen van invloed, samen met de overige betrokken deelnemende gemeenten.
e. *Algemene uitkering gemeentefonds.*
   Er is een herziening van het totale gemeentefonds (Algemene Uitkering) voorzien per 2022. De Rijksoverheid beoogt hiermee te komen tot een volledige en integrale herijking, waarbij zij rekening houdt met de vastgestelde knelpunten in de verdeling van de middelen voor het sociaal domein. We weten nog niet wat dat voor de gemeente Woensdrecht betekent.
f. *Herhuisvesting huurders K4.*
   Vanwege de hoge boekwaarde op de Kromstraat wordt verwacht dat in 2021 een verlies op de boekwaarde moet worden genomen bij herontwikkeling van het terrein. Dit zal op het gebruikelijke moment in de grondexploitatie worden genomen, daarmee is in de prognose nog geen rekening gehouden.
g. *Sociaal domein.*
   Ofschoon in de meerjarige berekeningen rekening gehouden is met toenemende vergrijzing en trends en ontwikkelingen in onze jeugdzorg blijft de totale omvang en de daarmee gepaard gaande kosten een risico, dat we blijven monitoren.
h. Corona-crisis
   De consequenties maar ook evt. compensatie daarvoor is nog onzeker en worden op dit moment en de komende periode gemonitord en in beeld gebracht. Denk daarbij o.a. aan voortgang investeringen/projecten, aanvragen BBZ/bijstand, open einde regelingen, legesopbrengsten en toeristenbelasting, invordering, ambtelijke capaciteit, verstrekte waarborgen, toereikendheid subsidies bij wegvallen inkomsten, verbonden partijen, grondverkopen etc.

Procedure/planning
Na vaststelling van de begrotingswijziging door de raad gaan college en ambtelijke organisatie verder met het realiseren van de begrote doelstellingen voor 2020. Daarbij zijn zij periodiek met elkaar in gesprek over actualiteiten en ontwikkelingen (zoals de actuele corona-crisis), de consequenties daarvan voor onze ambities, resultaten en middelen en doen zij indien noodzakelijk voorstellen aan de raad tot bijsturing daarvan. Het eerstvolgende, voorziene moment daarvoor is de 2e prognoserapportage 2020 en de Perspectievennota 2021 e.v. (raadscyclus juli 2020). In dezelfde raadscyclus worden ook de jaarstukken 2019 aan de raad ter vaststelling aangeboden en is daarmee ook het rekeningresultaat 2019 definitief. Indien actualiteit en ontwikkelingen aanleiding geven tot eerdere informatieverstrekking aan de raad zal het college dat doen. Daartoe kan bijvoorbeeld de voorlopig ingeplande financiële commissie van 6 mei dienen.

4 maart 2020:	Financiële commissie
12 maart 2020:	Opinieraad Bestuur
28 mei 2020:	Raadsvergadering

Communicatie
Persmoment in afstemming met poho en communicatie.

Burgemeester en wethouders van Woensdrecht,

de secretaris,	de burgemeester,
A.P.E. Baart MBA	drs. J.J.C. Adriaansen

Ter inzage:
Bijlage I: Toelichting op voorgestelde mutaties programmabegroting 2020 (gewijzigd)
Bijlage II: Reactie college op nog openstaande vragen raadsconferentie 22.01.2020 (ongewijzigd)
Bijlage III: Gewijzigde grondexploitatie Noordrand Ossendrecht 2020-2024 (ongewijzigd)
Bijlage IV: 3e begrotingswijziging (gewijzigd)

Gemeente Woensdrecht

R a a d s b e s l u i t

Onderwerp : Aangepast wijzigingsvoorstel programmabegroting 2020

Vergadering d.d. : 28 mei 2020 agendanummer :

Zaaknummer:. : Z20.00470

De raad van de gemeente Woensdrecht, in vergadering bijeen op 28 mei 2020

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 28 april 2020

gelet op Besluit Begroting en Verantwoording:

overwegende dat zij voor begroting 2020 een positief rekeningresultaat wenst te prognosticeren en de begroting van de gemeente Woensdrecht naar een reëel en structureel evenwicht wenst te brengen

b e s l u i t :

1. **In te stemmen met wijziging van de programmabegroting 2020 conform de voorgestelde mutaties in:**
   a. wijzigingsvoorstel programma 1 Sociaal Domein zoals weergegeven in bijlage I, tabel A
   b. wijzigingsvoorstel programma 2 Ruimte zoals weergegeven in bijlage I, tabel B
   c. wijzigingsvoorstel programma 3 Leefomgeving zoals weergegeven in bijlage I, tabel C
   d. wijzigingsvoorstel programma 4 Economie zoals weergegeven in bijlage I, tabel D
   e. wijzigingsvoorstel programma 5 Bestuurskracht zoals weergegeven in bijlage I, tabel E.
2. **De navolgende (bestemmings)reserves op te heffen per 1 januari 2020 en de resterende middelen te laten vrijvallen ten gunste van de algemene reserve:**
   a. Reserve accommodatiebeleid (€ 38.110)
   b. Reserve toekomstvisie (€ 140.706)
   c. Bestemmingsreserve project statushouders (€ 55.292)
3. **De (bestemmings)reserve revitalisering dorpskern Hoogerheide vrij te laten vallen ten gunste van de algemene reserve (€ 352.686) en het daarmee samenhangende investeringskrediet 'Uitvoering projectenlijst iDop Hoogerheide' af te sluiten;**
4. **In te stemmen met (gedeeltelijke) vrijval per 1 januari 2020 ten gunste van de algemene reserve van de navolgende (bestemmings)reserves:**
   a. Bestemmingsreserve budget dorpsplatforms te verminderen met € 10.000;
   b. Reserve AED-apparaten te verminderen met € 40.000
   c. Reserve Maintenance Valley te verminderen met € 100.000
5. **Het lopende investeringskrediet voor openbare ruimte/groenonderhoud te verlagen met € 20.000 en daarmee minder te onttrekken aan de algemene reserve (zie bijlage I onderdeel C);**
6. **In totaal € 269.938 minder te onttrekken aan de algemene reserve en daarmee de doelstellingen voor wat betreft webcare/contentbeheer en digitale kanalen/social media bij te stellen (zie bijlage I onderdeel E);**
7. **Een investeringskrediet van € 301.890 ter beschikking te stellen ten behoeve van inhuizing per 1 oktober 2020 van de huurders van Kromstraat 4;**
8. **De gewijzigde grondexploitatie Noordrand Ossendrecht voor de jaren 2020 tot en met 2024 vast te stellen conform de berekeningen in bijlage 3;**
9. **De 3e begrotingswijziging vast te stellen.**